QORTI ĊIVILI

ONOR IMĦALLEF
DR FRANCESCO DEPASQUALE
LL.D. LL.M. (IMLI)

Seduta ta' nhar it-Tlieta
Ħmistax (15) ta' Marzu 2022

Mandat ta' Inibizzjoni Numru 290/2022 FDP

Fl-ismijiet

Ivan Grech Mintoff (ID 267966M)
f'ismu proprju u bħala l-kap u
rappreżentant tal-partit politiku
'ABBA'

Vs

Kummissjoni Elettorali
u
Joseph Camilleri bħala Chairperson
tal-Kummissjoni Elettorali

Il-Qorti:-

1. Rat il-Mandat ta' Inibizzjoni ppreżentat fit-28 ta' Frar 2022, li permezz tiegħu r-rikorrent talab lill-Qorti sabiex, bil-għan illi jiġu kkawtelati d-drittijiet tagħhom, il-Qorti għandha tordna l-ħruġ ta' mandat ta' inibizzjoni fil-konfront ta' l-intimati fejn jiġu inibiti:

   Milli jwaqqaf kandidati u/jew aġenti tal-partit ABBA li ma jkunu vaċċinati kontra l-Covid 19 għal raġunijiet mediċi jew raġunijiet oħra personali, u li jkunu ġew magħżula sabiex jirrappreżentaw lill-partit ABBA ġewwa ż-

żoni tal-votazzjoni, l-imkien fejn ikun qed isir l-għadda tal-poloz tal-votazzjoni u s-sala tal-għadd tal-poloz tal-votazzjoni, fl-elezzjonijiet ġenerali tal-2022, milli jaċċessaw l-imsemmija żoni.

2. Rat illi fit-28 ta' Frar 2022, il-Qorti laqgħet il-Mandat ta' Inibizzjoni provviżorjament filwaqt illi ordnat in-notifika lill-intimat b'sebat ijiem għar-risposta w appuntat il-Mandat għat-trattazzjoni finali għall-10 ta' Marzu 2022.

3. Rat illi, permezz ta' risposta ippreżentata fit-3 ta' Marzu 2022, l-intimat Joseph Camilleri, bħala Kummissjonarju Ewlieni Elettorali, oppona għall-ħruġ tal-Mandat ta' Inibizzjoni.

4. Rat illi, fis-seduta tal-10 ta' Marzu 2022, ġiet ippreżentata nota mir-rikorrenti b'korrispondenza mas-Supretendenza tas-Saħħa Pubblika u Studju Xjentifiku.

5. Semgħet it-trattazzjoni ta' l-abbli difensuri tal-partijiet illi saret fl-10 ta' Marzu 2022, wara liema trattazzjoni ir-rikors ġie differit għad-deċiżjoni finali.

Ikkunsidrat

6. Jirriżulta, mill-assjem tad-dokumentazzjoni fil-pussess ta' dina l-Qorti, illi r-rikorrent Ivan Grech Mintoff, bħala kap u rappreżentant tal-partit politiku ABBA, wara Protest Ġudizzjarju minnu imressaq fl-1 ta' Frar 2022, li għalih l-intimat irrisponda fit-23 ta' Frar 2022, ipproċeda biex ippreżenta l-Mandat ta' Inibizzjoni odjern kontra l-intimat Joseph Camilleri, bħala Kummissjonarju Ewlieni Elettorali, u dana wara intervista illi l-istess Joseph Camilleri kien għamel fuq TVAM fl-24 ta' Jannar 2022, fejn kien stqarr li kien hemm ftehim bejn id-delegati tal-partiti li kull aġent li kien ser jieħu sehem fil-proċess elettorali kien irid ikun vaċċinat kontra l-Covid 19.

7. Jirriżulta illi r-rikorrenti ressaq is-segwenti tlett ilmenti li wassluh għall-preżentata ta' tali Mandat ta' Inibizzjoni:

    a. Illi r-rappreżentanti tal-Partit ABBA ma ġewx ikkonsultati meta tali proposti ġew diskussi;
    b. Illi ma teżisti ebda miżura imposta mill-Awtorita' tas-Saħħa li tgħid li min mhux vaċċinat ma jistax jidħol f'postijiet pubbliċi;
    c. Illi l-Kummissjoni Elettorali ma għandha ebda awtorita' timponi tali restrizzjoni, liema restrizzjoni hija prerogattiva unika tas-Supretendent tas-Saħħa Pubblika.
    d. Illi tali deċiżjoni ser tkun qed toħloq diskriminazzjoni ma' min mhux ser ikun imlaqqam

8. Jirriżulta illi, mill-banda l-oħra, l-intimat Joseph Camilleri, bħala Kummissjonarju Ewlieni Elettorali, saħaq is-segwenti:

a. Illi huwa ser jimponi biss restrizzjonijiet li jinħarġu mis-Supretendent tas-Saħħa Pubblika u ma huwa ser jimponi ebda restrizzjoni oħra.
b. Illi r-rikorrenti ma għandhom ebda dritt jiġu kkonsultati peress illi ma jistgħux jiġu kkunsidrati bħala "partit politiku" skond kif definit fl-Artikolu 10 tal-Att dwar l-Elezzjonijet Ġenerali (Kap 354).
c. Illi Aġenti tal-Kandidati u Partiti jridu jiġu maħtura a tenur tal-Artikoli 60 u 61 tal-Kap 354 w il-Kummissjoni għandha dritt ma taċċettax xi nomina a tenur tal-Proviso tal-Artikolu 89 (2) tal-Kap 354.

9. Jirriżulta illi l-intimat Joseph Camilleri, bħala Kummissjonarju Elettorali Ewlieni, għarraf ukoll lill-Qorti illi huma ser jimxu skond l-ordnijiet leġittimi tas-Supretendent tas-Saħħa Pubblika w min ma josservax tali ordnijiet ma huwiex ser jiġi aċċettat mill-Kummissjoni.

Konsiderazzjonijiet legali

10. Jirriżulta illi, a tenur ta' l-Artikolu 873(1) tal-Kap 12, l-iskop ta' Mandat ta' Inibizzjoni huwa dak illi jżomm persuna jew entita' milli tagħmel kwalunkwe ħaġa li tista' tkun ta' preġudizzju għall-persuna li qed titlob il-mandat.

11. Jirriżulta wkoll illi, a tenur ta' l-Artikolu 873(2) tal-Kap. 12, il-Qorti m'għandhiex toħroġ tali mandat jekk ma tkunx sodisfatta li dak il-mandat huwa meħtieġ sabiex jitħarsu l-jeddijiet tar-rikorrent, u li r-rikorrent prima facie jidher li għandu dawk il-jeddijiet.

12. Il-Qorti hawnhekk tagħmel referenza għall-konsiderazzjonijiet magħmula minn dina l-Qorti, diversament ppresjeduta, fil-Mandat ta' Inibizzjoni Nru 1710/16 LM fl-ismijiet "**Mary Grace D'Amato vs Raymond Micallef et**" deċiż fis-16 ta' Diċembru 2016, fejn, dwar l-elementi rikjesti għall-ħruġ ta' Mandat ta' Inibizzjoni, għamlet is-segwenti osservazzjonijiet eruditi:

> *Illi jirriżultaw minn dan l-artikolu tliet presupposti għall-ħruġ ta' mandat ta' inibizzjoni:*
>
> *(1) <u>ikun sejjer isir xi att li jista' jkun ta' preġudizzju ta' xi jedd tar-rikorrenti</u>: il-periklu jkun għad-dritt fiż-żmien meħtieġ biex jinkiseb pronunzjament fil-mertu, l-hekk imsejjaħ periculum in mora.*
>
> *(2) <u>iż-żamma tal-imsemmi att tkun meħtieġa biex jiġi mħares dan il-jedd</u>: tenut kont tal-fatt illi s-subinċiż (2) huwa marbut mas-subinċiż (1) tal-Artikolu 873, il-Qorti trid tqis ukoll l-element tal-grad ta' preġudizzju. Rikonoxxut il-jedd prima facie tar-rikorrenti, l-grad ta' preġudizzju rikjest bħala bażi ta' akkordar ta' ħruġ ta' mandat, hu preġudizzju "li ma jkunx jista' jiġi irrimedjat". Irid jingħad ukoll jekk l-inkonvenjent jew in-nuqqas*

lamentat jista' jitneħħa, imqar b'deċiżjoni wara li jiġi mistħarreġ il-każ, l-mertu, jiġi nieqes dan l-element meħtieġ għall-ħruġ tal-Mandat.

Apparti minn dan, ħsara jew preġudizzju ma titqiesx bħala irrimedjabbli meta si tratta ta' telf pekunjarju ċioè telf ta' qligħ jew flus. Di fatti, skont l-insenjament mogħti fid-digriet finali fl-ismijiet ***Francis Barbara et vs. Carmelo Barbara et*** *deċiża fit-13 ta' Mejju, 2014, per Onor. Imħallef J.R. Micallef:*

> *"Tqis illi huwa wkoll miżmum li l-ħruġ ta' Mandat ta' Inibizzjoni ma jingħatax fejn il-pretensjoni ta' min jitolbu tkun waħda li tirreferi għal kumpens kwantifikabbli u ħlas ta' danni meta dan jista' jitħares b'rimedju proċedurali kawtelatorju ieħor skont il-liġi".*

(3) <u>ikun jidher prima facie li r-rikorrent għandu dak il-jedd</u>: il-liġi tħares il-jedd prima facie bħala rekwiżit meħtieġ għall-ħruġ tal-Mandat. Irid għalhekk, ikun jedd, anke jekk prima facie, biex jimmerita ħarsien. Mhux biżżejjed li jkun sempliċi diffikultà, disaġju jew tħassib. Dwar il-prova tal-jedd prima facie, l-Qorti tal-Appell, fis-sentenza tagħha tal-14 ta' Lulju, 1988 fil-kawża Sonia Grech pro et noe vs. Stephanie Manfré (Kollez. Vol. LXXII.II.295) irriteniet is-segwenti:

> *"... huwa rekwiżit oġġettiv u mhux soġġettiv, ma jiddependix mill-element diskrezzjonali tal-ġudikant, jew il-jeddijiet jidhru prima facie, mal-ewwel daqqa t'għajn, jew ma jidhru xejn, għall-finijiet tal-ħruġ tal-mandat."*

Illi jingħad ukoll illi l-fatt li tintlaqa' talba għall-ħruġ tal-Mandat, ma jfissirx li l-jedd ikun ippruvat. Kif daqstant ieħor ma jfissirx, illi għax talba għall-ħruġ ta' Mandat ma tintlaqax, allura l-jedd pretiż ma jeżistix. Mhux il-kompitu tal-Qorti fl-atti tal-Mandat tara jekk il-jedd pretiż hux suxxettibbli għal suċċess fl-azzjoni fil-mertu, iżda biss jekk il-jedd pretiż jikkwalifikax bħala tali għall-finijet oġġettivi tal-liġi.

Illi kulma hu meħtieġ, u fl-istess ħin huwa biżżejjed, għall-ħruġ ta' mandat ta' inibizzjoni, li jkun hemm fumus boni iuris. Huwa loġiku li billi l-mandat ta' inibizzjoni huwa att kawtelatorju li jrid jinħareġ qabel ma jiġi aċċertat min għandu raġun, il-mandat jinħareġ favur dak li "jidher" (fi kliem l-istess liġi) mal-ewwel daqqa t'għajn li għandu raġun. Iġifieri b'mod verosimili jew plawsibbli, fi kliem ieħor b'mod li jitwemmen jew ikun kredibbli. Dan min-naħa l-waħda jeskludi pretenzjonijiet li huma frivoli jew assurdi, jew saħansitra fejn hemm mera possibbiltà u minn naħa l-oħra jeskludi l-ħtieġa li l-pretenzjoni jkollha probbabilità kbira li tintlaqa'. Dan hu konformi maċ-ċirkostanza li proċedura ta' din ix-xorta hija intiża sabiex tkun sommarja, billi mhuwiex mistenni li jitressaq quddiem il-Qorti fi stadju bħal dan, kulma jmissu jitressaq quddiemha,

waqt is-smigħ tal-kawża dwar il-jedd. Dan billi fil-proċess dwar il-mertu, l-iskop hu li jiġi aċċertat x'inhu d-dritt fil-każ konkret, filwaqt li l-iskop tal-proċess għall-ħruġ ta' mandat ta' inibizzjoni għandu biss il-funzjoni strumentali li jikkawtela pretenzjoni ta' dritt, anke jekk din tista' ma tkunx fondata, sakemm ikun hemm pronunzjament ġudizzjarju dwar jekk hix tabilħaqq fondata fid-dritt jew le.

Mal-imsemmija tliet elementi espliċitament imsemmija mil-liġi, jistgħu jiżdiedu oħrajn, bosta minnhom elaborati mill-ġurisprudenza:

(4) Il-Mandat ta' Inibizzjoni huwa meqjus bħala mezz proċedurali ta' natura eċċezzjonali. Ara ***Charles Mugliett vs. Saviour Bonnici*** *mogħti fil-25 ta' Jannar, 2005 per Imħallef Joseph R. Micallef :*

> *"il-ħarsien li l-liġi qiegħda timmira għalih bi proċediment bħal dak tal-lum huwa li, mingħajr il-ħruġ tal-Mandat, il-jedd li jista' jkollu r-rikorrent jitneħħa darba għal dejjem u b'mod irrimedjabbli. Dan ma jfissirx li l-fatt li talba għall-ħruġ ta' Mandat ta' Inibizzjoni tintlaqa', ikun ifisser li l-jedd huwa ppruvat. Bħalma lanqas iffisser li l-fatt li talba għall-ħruġ ta' Mandat bħal dak ma ntlaqax ikun ifisser li l-jedd pretiż ma jeżistix. It-tiftix li trid tagħmel il-Qorti huwa dak jekk, bl-għamil li minnu qiegħed jibża' r-rikorrent, jistax jintilef darba għal dejjem jedd li l-istess rikorrent jidher li għandu filwaqt li ħareġ it-talba għall-ħruġ tal-Mandat."*

(5) "Ir-rabta ta' Mandat ta' Inibizzjoni m'għandhiex tintuża bħala arma ta' theddid jew ġegħiel (arm twisting) lill-parti intimata li, jew tagħmel dak li tixtieq il-parti rikorrenti jew ma tagħmel xejn. B'dan il-mod, il-mandat ma jibqgħax għodda li tħares il-jedd prima facie tal-parti rikorrenti, imma ssir sarima li żżomm lill-parti intimata milli tgawdi l-jeddijiet tagħha. Il-Qorti hi tal-fehma li qatt ma kienet ir-rieda tal-liġi li l-Mandat ta' Inibizzjoni jinbidel f'arma bħal din." Ara ***Avukat Dr John Gauci vs. Direttur tal-Kuntratti****, Prim' Awla, 18 ta' Lulju, 2008.*

(6) Ir-rekwiżiti għall-ħruġ tal-Mandat huma kumulattivi mhux alternattivi. Għalhekk jekk xi wieħed minnhom ma jirriżultax, il-Qorti għandha tiċħad it-talba għall-ħruġ tal-Mandat.

Ikkunsidrat

13. Jirriżulta ċar, mill-provi prodotti fid-dettall bejn il-partijiet, illi l-bażi ta' l-ilment tar-rikorrenti huwa dikjarazzjoni li saret fuq il-mezzi tax-xandir minn Joseph Camilleri, bħala Kummissjonarju Elettorali Ewlieni, fejn stqarr illi kien hemm ftehim bejn id-delegati tal-partiti politiċi dwar il-vaċċinar ta' kull aġent, għal liema ftehim ir-rikorrent oġġezzjona għax insista li l-partit politiku ABBA ma ġiex

ikkonsultat u tali miżura ma kenitx in linea mad-direttivi tas-Supretendent tas-Saħħa Pubblika, illi kienet l-unika Awtorita' li setgħet timponi restrizzjonijiet.

14. Jirriżulta illi, a tenur tal-Artikolu 10 tal-Kap 354, ossija l-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali, kull partit politiku għandu d-dritt jinnomina żewġ delegati tal-partit bil-għan illi jirrappreżentaw tali partit politiku fil-laqgħat mal-Kummissjoni.

15. Jirriżulta illi, a tenur tal-Artikolu 2 ta' l-istess Kap 354, partit politiku huwa deskritt kif ġej:

> *"partit politiku" għandha, għall-finijiet biss tal-artikoli 10 u 14, tfisser kull persuna jew grupp ta' persuni li wara li jkunu ikkontestaw l-elezzjoni ġenerali taħt isem wieħed ikunu rappreżentati fil-Kamra b'mill-inqas membru wieħed jew kienu hekk rappreżentati meta l-Kamra tkun ġiet l-aħħar xolta.*

16. Jirriżulta illi l-Partit politiku ABBA ma kienx rappreżentat fil-Kamra tar-Rappreżentanti qabel ma ssejjħet l-Elezzjoni Ġenerali odjerna, u għalhekk ma għandux jedd illi jinnomina żewġ delegati a tenur tal-Artikolu 10, a differenza ta' dak illi jikkontendi r-rikorrent, bħala Kap u rappreżentant ta' l-istess Partit Politiku.

17. Jirriżulta wkoll illi, kif saħaq il-Kummissjonarju Elettorali Prinċipali, l-Kummissjoni ser timxi skond kull direzzjoni illi tingħata lilha mis-Supretendent għas-Saħħa Pubblika fejn jirrigwarda l-kundizzjonijiet meħtieġa biex persuna taċċedi ġewwa ż-żoni tal-votazzjoni.

18. Jirriżulta, nelfrattemp, illi, skond korrispondenza eżebita mir-rikorrent stess u mibgħuta mill-uffiċċju tas-Supretendent tas-Saħħa Pubblika:

> *"... persons entering the Counting Hall will be requested to present a valid vaccine certificate <u>or in the absence of a vaccine certificate, a negative rapid test (48hours)</u>"*

19. Jirriżulta ċar, għalhekk, illi a differenza ta' dak asserit mir-rikorrenti, persuni li ser jidħlu fil-Counting Hall jistgħu jagħmlu dan jew billi jippreżentaw ċertifikat li huma vaċċinati jew inkella jekk jippreżentaw '*negative rapid test*', u għalhekk persuni li ma humiex vaċċinati ma huma bl-ebda mod ser jiġu diskriminati.

20. Jirriżulta, għalhekk, illi la jeżisti d-dritt prima facie tar-rikorrenti, bħala rappreżentant ta' partit politiku, illi jinsisti li jiġi kkonsultat f'deċiżjonijiet tal-Kummissjoni u wisq anqas ma jidher illi l-istess partit politiku ser ikun b'xi mod ippreġudikat b'xi deċiżjoni tal-istess Kummissjonarju Ewlieni Elettorali.

Deċiżjoni finali

Il-Qorti,

Wara illi rat l-atti ppreżentati quddiemha u s-sottomissjonijiet ta' l-abbli difensuri tal-partijiet, u wara illi għamlet il-konsiderazzjonijiet fuq premessi;

Tiddeċiedi t-talba magħmula fit-28 ta' Frar 2022 billi:

Tiċħad it-talba għall-ħruġ tal-Mandat ta' Inibizzjoni kif redatt, u għalhekk,

Tirrevoka 'contrario imperio' id-digriet tagħha tat-28 ta' Frar 2022 fejn laqgħet il-Mandat ta' Inibizzjoni provviżorjament.

Spejjeż tal-proċeduri odjerni jkunu a kariku tar-rikorrenti in solidum bejniethom.

Francesco Depasquale LL.D. LL.M. (IMLI)
Imħallef

Rita Sciberras
Deputat Reġistratur